

Marc Vanderleenen in De Garage Mechelen

EEN TRIGGER VOOR HOOGSTPERSOONLIJKE HERINNERINGEN

'Aboutness' heet de tentoonstelling van Marc Vanderleenen in De Garage in Mechelen: het is geen retrospectieve, wel een zelfgekozen overzicht van oudere en nieuwere werken. "De titel slaat op het feit dat wat je ook doet, het toch telkens weer een andere betekenis krijgt: iedereen leest iets anders."

Marc RUYTERS

Het oudste werk dateert uit 1983, nog voor de zogenaamde 'Grijze Antwerpse School' opdook, met Luc Tuymans als bekendste naam, en waar ook Marc Vanderleenen (°1952, woont en werkt in Antwerpen), Guy Van Bossche, Bert De Beul en anderen deel van uit maakten. Tuymans wijst die stijlbenaming resoluut af, De Beul en Van

Bossche bevestigden in eerdere gesprekken dat er toch wel 'iets' was, Vanderleenen nuanceert. "Ik vind niet dat ik door Luc Tuymans beïnvloed ben. Je kan samen met anderen toevallig aan hetzelfde bezig zijn. Nu ja, toevallig: we werkten toen allemaal in kleine ateliers, dat was voor een deel de oorzaak van die werken op klein formaat. En we werkten naar bestaande foto's, soms oud en vergeeld, wat een verklaring kan zijn van de 'vaalheid' van de werken. En we zaten natuurlijk in het post-Richter-tijdperk, ook dat speelt mee. Kijk, dat oude werk uit 1983 is helemaal anders: ik was toen, en nu nog, in de ban van het werk van Frank Auerbach. Het is een verre abstractie, maar je ziet toch nog wat het geweest is. Daar wilde ik toen ook naar toe. Ik had toen een atelier samen met Guy Van Bossche. We maakten verf met de mixer ... Dat waren nog eens tijden."

Op een ander ouder werk brengt Vanderleenen een hommage aan de kunstenaars die er voor hem toe deden en doen. Het is een Récamier-zitbank, zoals die eerst geschilderd werd door David en Gérard, en later geïnterpreteerd door Manet en Magritte, met namen als Kitaj, Degas, Broodthaers, Geyskens, Tuymans, Anne-Mie Van Kerckhoven en anderen er op.

EXISTENTIAL PROBLEM

Marc Vanderleenen is een 'donkere' schilder, niet alleen letterlijk, maar ook figuurlijk. De werken baden in donkere, grijsgroene tinten en hebben een 'flou' over zich die de wereld er niet vrolijk op maakt. Maar tegelijk schuilt er heel veel humor in. Zo heet een werk met een rennende figuur 'Man running away from an existential problem', en hangen er enkele werken waarbij Vanderleenen speelt met de geabstraheerde vorm van een mannebeen. "Tja, ik was te klassiek bezig, en dus vond ik dat ik dat moest afbreken: ik schilderde een primaire vorm van een been, met een achterwaartse en voorwaartse beweging er in. En dan noemde ik dat werk 'Too Soon, Too Late'. Daar gaat dus die 'Aboutness' ook over: je kan interpreteren zoals je wil."

"Als ik schilder weet ik wel waar ik begin, maar nooit waar ik eindig. Kijk, dan schilder ik een doodskop, liggend op een tafel, maar dat doodshoofd wordt groter dan je kan bevatten." En dan weer die morbide humor: 'Selfportrait in 2060' toont een doodskop op een doodskist: Ensor meets Magritte.

En zo zijn er meer 'raadselachtige' schilderijen: van de Zorro-figuur bijvoorbeeld die aan het vissen is en zijn eigen lichaam als worm gebruikt. Of de schilderijen en sculpturen waarin een eend tegelijk een konijn lijkt, of waarin een vormeloos

Marc Vanderleenen, foto: Jean-Pierre Stoop

'Als ik schilder weet ik wel waar ik begin, maar nooit waar ik eindig. Kijk, dan schilder ik een doodskop, liggend op een tafel, maar dat doodshoofd wordt groter dan je kan bevatten'

geknede sculptuur opvallend op de stripfiguur Wiske lijkt: "Het is een opstap, een idee dat zijn eigen gang gaat, de rest moet je zelf doen." Net zo met het werk 'The religious possibilities of the image': een kijk vanuit hemelperspectief op de aarde, waarbij de wolken de hoofdrol opeisen. No clear thoughts dus, en zo heet ook een werk uit een reeks waarin schimmige figuren rond-

dwalen in een bosachtige omgeving en zich lijken te verstoppen, alsof ze elkaar in het oog houden. De schilderijen van Vanderleenen hebben een sterke sfeer en lokken een emotionele reactie uit bij de kijker: ze zijn een trigger voor hoogstpersoonlijke herinneringen en ervaringen. Maar al dat sombere blijft een twist in zich houden, via die specifieke humor. En je ziet hoe één en ander vorm krijgt in een mooie reeks kleine tekeningen: een schets van een figuur 'With a Monkey on my Back', of een lichaam zonder voor- en achterkant dat 'Palindrome' heet.

"De monkey is weg", zegt Marc Vanderleenen. Hij staat bekend als een redelijk somber en schuchter maar genereus man. Dat is hij ook als kunstenaar: hij schildert emoties en herinneringen van zichzelf, stapte dan uit de cirkel, zodat de kijker de kans krijgt op zijn beurt die cirkel binnen te stapen en zijn eigen conclusies te trekken.

'Aboutness' van Marc Vanderleenen tot 2 november in De Garage, Onder den Toren Mechelen. www.cultuurcentrummechelen.be

Marc Vanderleenen, 'Man Running away from an existential problem' (nr. 1725 / 14), 2014, oil and charcoal on canvas, 24 x 30 cm, courtesy Annie Gentils Gallery, foto Niels Donckers

Marc Vanderleenen, 'Aboutness - Sheep' (Nr. 2112/14), 2014, oil on canvas oil on canvas & charcoal, 24 x 18 cm, courtesy Annie Gentils Gallery, foto Niels Donckers

Frank & Robbert Robbert & Frank en Gerard Herman

PINGPONGSPEL IN NETWERK AALST

Met vier oude synoniemen voor het woord pingpong, de niet-officiële benaming voor tafeltennis, geeft het duo Frank & Robbert Robbert & Frank, die deze zomer eerder al in de Paardenstallen van het Broelmuseum in Kortrijk exposeerden, tijdens hun eerste solo in Netwerk Aalst op een tegelijk grappige en vormelijk directe manier uiting aan hun eigen visie op wat een hedendaags beeldend universum kan zijn. Voor hun ruimte-vullende creaties en installaties maken ze gebruik van eigen footage, verdoken symboliek en obscure blogs waarmee ze hun persoonlijke beeldcultuur in een typische vorm gieten. Het associatieve heen-en-weer vuren van ideeën, concepten en objecten is een rode draad die hun hele oeuvre typeert: het openbaart zich als een multidisciplinaire praktijk met weinig grenzen.

Frank & Robbert Robbert & Frank, namelijk Frank Merx en Robbert Goyvaerts (°1989) die met hun kunstenaarsnaam de gelijkheid binnen het duo willen benadrukken, ontmoeten elkaar in de middelbare school in Kortrijk op 15-jarige leeftijd. Daarna besloten beiden multimediale vormgeving aan het KASK in Gent te studeren. Hun masterjaren kenmerkten zich toen al door een brede waaier aan creatieve uitingen: ze maakten een langspeelfilm, prints, installaties en een theatervoorstelling in samenwerking met Campo in Gent. "Ons eindwerk werd geselecteerd voor de Start Point Prize in Praag. Dat is een selectie van alle beste afstudeerwerken in heel Europa. Op die manier kregen we destijds een budget om een museale expo te organiseren."

"We willen steeds genereus zijn naar ons publiek en geen afgesloten 'White Cube Art' maken, waar bijvoorbeeld alleen de curator een boodschap aan heeft." Een gedeelde passie voor Amerikaanse cultuur, spirituele symboliek en politieke retoriek zit verweven in hun werken. In Netwerk hebben ze in vier verschillende tentoonstellingsruimtes steeds een wisselend mini-universum gemaakt met een eigen corporate identity en esthetiek. Elke ruimte is genoemd naar een gesneuveld

synoniem voor het pingpongspel, dat een symbolische neerslag vormt van het gedachtegoed van het duo. Zo wordt bijvoorbeeld in 'Gossima' (andere benaming voor pingpong) de olie- en voedingsindustrie aan de kaak gesteld en gelinkt aan het 'ideale' zelfbeeld van de mens en aan dat van de duif, als symbool van een vervormd en misfokt prijsbeest. In de installatie die onder andere bestaat uit geëtaleerde sportvoedingsverpakkingen op sokkels lezen we een aantal slogans, zoals 'Weakness is provocative', terwijl we beide kunstenaars op de verpakking zien poseren. Elke

Frank & Robbert Robbert & Frank, 'A Bit Beyond PingPong'. © R&F F&R

ruimte wordt vergezeld van een leuze; die voor de 'Gossima'-ruimte is van Henry Kissinger: "Control oil & you control nations, control food & you control the people". Typierend voor het duo is dat ze elke installatie doorvoeren tot een niveau ad absurdum. Met 'Whiff-Whaff' worden topsport en zelf gebricoleerde vuurwapens op een confronterende en relativerende manier aan elkaar gelieerd.

Kunstenaar Gerard Herman won een internetwedstrijd over het juiste woord voor pensen in het lokale dialect van Aalst, die was uitgeschreven door erfgoedexpert Jan Louis. Daarmee won hij vier kilo bloedworst, een ervaring die hij in een video verwerkte. Daarnaast zijn er van deze kunstenaar tekeningen in zwarte bic te zien, die bestaan uit anagrammen van Belgische gemeenten. Zo lezen we bijvoorbeeld 'Erpe-Mere, Peer Meer', 'Laarne, Aarlen', 'Diegem, Idegem', 'Borsbeek, Borsbeke'...

Inge BRAECKMAN

Frank & Robbert Robbert & Frank, 'A Bit Beyond PINGPONG' en Gerard Herman 'Kalisj' tot 16 november in Netwerk / Centrum voor hedendaagse kunst, Houtkaai z/n, Aalst. Open di-vr van 11-18 u. en za-zo van 14-18 u. www.netwerk-art.be